

Lidt historie om dyrlægepraksis i Hammel.

Jeg trak mig ud af praksis i 2004, hvad der er meget kort tid siden. Udviklingen i praksis forløber imidlertid nu så hurtigt, at der pludselig ikke er nogen, der har historisk hukommelse, og kan fortælle historien om praksis i Hammel.

Jeg vil derfor (kort) fortælle historien som jeg dels har hørt den fra ældre kolleger, dels selv har oplevet den.

Omkring år 1900 nedsatte dyrlæge Jørgensen (han findes i den første telefonbog på Lokalhistorisk arkiv i Hammel) sig som praktiserende i Hammel. Jeg har ikke meget historie om ham. Han solgte i 1932 sin praksis til dyrlæge Arnold Madsen. Han havde til huse i Dyrlægegården, der lå på hjørnet af Østergade og Mindevej, hvor nu Carøe har kontor. Det var Handelsbanken, nu Danske Bank, der nedrev den smukke bygning. Der findes billeder på Lokalhistorisk arkiv i Hammel, og i Arne Gammelgaards bøger om egnens historie (som alle bør læse).

Arnold Madsen var enedyrlæge i Hammel indtil 1945, hvor Stig Winther Harlou åbnede praksis. Det var egentlig kun hans tanke at være her nogle måneder, fordi han manglede at forrette militærtjeneste. Han tænkte, at han ville finde sig noget andet, når tjenesten var overstået. Årsagen var vel egentlig, at både Stig og hans kone, Eva, stammede her fra egnen, og så var hun nær familien, men Stig var ”i trøjen”.

Det blev imidlertid hurtigt en ganske god praksis, dels fordi Harlou var en udmærket ung dyrlæge, men også på grund af krigen. Der var en god del bønder med nazistiske tilbøjeligheder, og også egnens store jordbesidder, lensgreve Tido Wedell, havde hældet meget sydpå under krigen. Samtidig var Madsen en aktiv frihedskæmper, der ikke lagde skjul på sine synspunkter, og faktisk var han primus motor i én af efterkrigstidens begivenheder, hvor Tido Wedell blev kørt gennem byen på hestevogn til spot og spe for sin rolle som kollaboratør. Dette meget pinlige optrin lagde Tido Wedell dyrlæge Madsen til last, og det i en sådan grad, at det blev indføjet i Frijsenborgs forpagterkontrakter, at man ikke måtte anvende Madsen som dyrlæge. Dengang var der rigtig mange (og velhavende) forpagtere under Frijsenborg, så det var en slem lussing til Madsen, men til glæde for Harlou og dyrlæge Justesen i Laurbjerg.

I begyndelsen halvtredserne (1952) havde Danmark det sidste udbrud af Mund- og klovesyge, hvor den faste nedslagnings- og vaccinationsstrategi måtte opgives, og landdyrlægerne havde kronede dage, dels med vaccination, men også med behandling og håndtering af de mange følgesygdomme. Landbrugene var små og brugte meget dyrlæge, så det har nok været den økonomisk bedste tid for landdyrlægeerhvervet. Den udbygning, der er på Harlous hus på Elmevej, stammer fra denne epizooti.

Ud over det daglige arbejde med sygdom var man også i gang med bekæmpelsen af de to store sygdomme, tuberkulose og brucellose, og disse kollektive opgaver, der blev styret af mejerierne rummede temmelig meget arbejde.

I 1959 blev dyrlæge Niels Ottesen ansat hos Madsen. Han blev glad for egnen (stammer fra Glæsborg på Djursland), og også for dyrlæge Madsens datter Kis, og i 1964 overtog han praksis fra Madsen.

I samme periode overtog dyrlæge Hans Breth Hansen dyrlæge Justesens praksis i Laurbjerg. Han og Ottesen diskuterede meget at gå sammen om at opføre et dyrehospital i Bøstrup, men planerne strandede, da Ottesen alligevel ikke turde gå i samarbejde med Breth Hansen (det har heller ingen andre dyrlæger turdet, før PDA kom forbi med skyklapper og lod hånt om alle gode råd, se herom i VetKom sagen). Breth Hansen startede derefter alene Østjysk Dyrehospital, der sidst i 60erne og først i 70erne var det store trækplaster i området, hvor der i de bedste år var beskæftiget seks dyrlæger.

Et andet samarbejde fra begyndelsen af 60erne, som alle havde glæde af, var etableringen af Østjysk Dyrlægecentral, der fik fysisk placering i Hammel, på Dyrlundsvej, der er et af de højeste steder i byen. Hammel er jo landes højest beliggende stationsby (stationen blev nedlagt i 1958, med selv i dag taler man stadig om "på den anden side af banen", som om sporene lå der endnu), og banen gik for resten lige bag Dyrehospitalet.

Dyrlægecentralen gjorde livet meget lettere for dyrlægerne, og især for deres koner, som derefter ikke var bundet til at være hjemme og passe telefonen. Den centrale struktur gav også anledning til, at man kunne finde sammen i vagtsamarbejder, så også dyrlæger kunne tage del i den gryende fritidskultur. I det område, der blev dækket af Hammel antennen, var der dengang 14 dyrlægepraksis, deraf er der vel i dag kun tre tilbage.

Fritidskulturen gjorde også, at der efterhånden blev mere smådyrsarbejde, og for at Østjysk Dyrehospital ikke skulle suge det hele til sig, besluttede Harlou og Ottesen at begrave gammelt nag (som der var en del af) og gå i kompagniskab med henblik på at etablere Hammel Dyrehospital. Kompagniskabet blev indgået i 1971 og Hammel Dyrehospital blev færdigt i 1974. Der var slået ganske stort brød op i betragtning af, at der faktisk ikke fandtes smådyrspraksis, så de var den fælles landpraksis, der skulle bære udviklingsomkostningerne (som så mange gange senere). Da Østjysk Dyrehospital havde stordyrsafdeling, skulle Hammel Dyrehospital også have sådan en. Dengang var der økonomi i at operere kvæg, hovedsagelig kejsersnit, løbedrejninger, fremmedlegemer og klovoperationer (amputationer), ligesom der faktisk blev kejsersnittet en del søer. De mange énmandspraksis i området var flinke henvisere.

I 1972 (hvor jeg selv blev dyrlæge) kom de første ændringer (liberaliseringer) på banen, og udsigterne til konkurs virkede lammende på landets dyrlæger. På grund af HVK (Husdyrbrugets Veterinære Konsulenttjeneste) blev jern og vitaminer frigivet til landmændenes egen håndtering, så man ikke længere behøvede at tilkalde dyrlægen for at få sprøjtet smågrisene med jern. Dyrlæge Sven Rasmussen fra Malling, der dengang var formand for Sømmenslutningen af Praktiserende Dyrlæger tordnede med stor veltalenhed mod disse liberaliseringer, men lige lidt hjalp det. Det var et hårdt slag for standen, der endnu ikke havde rejst sig efter at næsten al inseminering af kvæg var gået over til de af kvægavlerforeningerne ansatte læge inseminører. I 60erne var der også tyrestation og destruktionsanstalt i Hammel, hvilket også kastede lidt arbejde af sig. Harlou havde desuden det kommunale levnedsmiddeltilsyn og tilsynet med griseauktionen på

HELA (i Hammel Idrætscenters hal B). Det foregik om torsdagen, hvor bønderne stimlede til Hammel. Det er sikkert derfor, at der stadig er torvedag om torsdagen.

I 1979 blev jeg (Tom Haas)assistent. Jeg havde først været hos Petersen, Tebstrup (efter egen mening verdens største kvægdiagnostiker), senere fire meget travle år i Ikast, hvor vi på almindelige dage havde 15-20 besøg hver, og på en slem dag 30-35, plus smådyrsklinik og toskiftet vagt.

I 1979 talte Harlou og Ottesen stadig om "dine og mine" klienter. Harlou havde for vane at køre en "Sall-tur". Det passede fint til en formiddag, og der var ikke mange kilometer at køre Ottesen tog sig af de lidt større, deriblandt Tvillumgård, og især Frijsenborg og dens besætning af Belgisk blåhvidt kvæg. Denne besætning havde vi overtaget fra Breth Hansen (for en overgangssum på over 200.000) kort før jeg kom til, og i de første mange år var det vores suverænt største klient med en månedsregning, der smuttede over 100.000 i de travle måneder. Sammen med de kejsersnit, som vi lavede hjemme på hospitalet sneg vi os i de største måneder over 100 kejsersnit, med en rekord på 7 på et døgn. De nemme, almindelig dyr kunne vi klare på ca 20 minutter, men på Frijsenborg var mange af køerne kejsersnittet adskillige gange, så sammenvoksninger vanskeliggjorde arbejdet, så vi i almindelighed måtte regne med en times tid pr. stk. Og ikke alle de blåhvide var lige samarbejdsvillige. Fodermester Jensen (blot kaldet Mester) havde ofte en mukkert skjult på ryggen, når han skulle ind i boksen til en kælveko. Et lille dunk i panden med mukkerten kunne godt få en ko til at tænke sig om en gang til.

Jeg skulle stå for smådyrspraksis, som var decideret venstrehåndsarbejde på det tidspunkt. Vi havde en times åben konsultation sidst på dagen og lørdag morgen, så når der var travlt, kunne lukketid godt blive trukket lidt. Og der blev travlt, i hvert fald i perioder, for først i 80erne, efter jeg var blevet medejer, dukke parvoepidemien op, og vi har aldrig, hverken før eller siden haft så lange køer udenfor hospitalet, som når vi lejlighedsvis fik tildelt en portion vaccine. (Den var i øvrigt importeret af et foretagende som hed Scanvet, og som en møbelhandler havde startet netop for at importere parvovaccine). Ellers prøvede vi efter bedste evne at udbygge vores svage faglige position på smådyrsområdet, hovedsagelig ved deltagelse i de to årlige faste kurser, som Specialpraktiserende Dyr lægers Forening (SDF) afholdt, samt deltagelse i deres årsmøde, hvor der dog kun var et par snese deltagere dengang (men det gjorde det ikke mindre fornøjeligt).

Jeg var også en slags mellemmand. Harlou og Ottesen arbejdede godt sammen, men de brød sig meget lidt om hinanden, en situation, der ikke ændrede sig meget gennem 15 års samarbejde.

I 1981 besluttede vores nærmeste nabo, dyrlæge A. F. Johansen i Farre, at sælge sin praksis til naboerne, og Johansen fik fast stilling på Tulip i Hammel. Tulip var dengang et ganske stort slagteri, som led af en evig sult efter dyrlæger, så det var et udmærket sted at træffe kolleger. Både Galten og Låsby praksis, samt Hinnerup kom der fra tid til anden, så man kunne holde sig kollegialt orienteret. Johansen er en meget pernittengryn dyrlæge,

der ikke arbejder i store linier, hvilket foranledigede gamle Andersen, en dyrlæge med svært lungeemfysem efter mange vognladninger Cecil, til at give ham tilnavnet "manden, der skaber flere problemer end han løser".

Efterhånden blev der mere travlt i praksis, og vi ansatte Jørgen Grymer som assistent i 1983. Han blev hos et par år, inden han fik bisselæder i sålerne og tog et job som kvægdyrlæge i Saudi Arabien. Han har senere holdt mange humoristiske foredrag om denne tid. Da han vendte tilbage fik han job hos det daværende Dyr lægeData i Lystrup med at udvikle deres systemer (et diagnoseregister). Han boede fortsat i Hammel i de år, og hjalp os lidt med vagterne.

Vi fik i 1985 en uopfordret personlig henvendelse fra en nyuddannet dyrlæge, Kenneth Krogh. Vi var lidt imponerede over hans skriftlige udfoldelser, og besluttede at ansætte ham. Kenneth sørgede for, at det var morsomt at være dyrlæge og fortjener stor ros for sit store faglige vidsyn. Han kastede sig med ildhu over utallige emner, f. eks. Buffycoaten og forbindelsesteknikker, og da gassen var gået lidt af de emner besluttede han sig for at kaste sig over ægtransplantation, selvom Ottesen anførte, at det havde vi set på, og det var der ikke meget i.

I 1986 besluttede Harlou sig til at træde tilbage, og han solgte (efter hårde forhandlinger) sin tredjedel til Kenneth. Det var ved den lejlighed vi skiftede revisor til Carøe, som hjalp Kenneth rigtig godt i forhandlingerne.

Breth Hansen havde været foregangsmand (Torben Greve havde været assistent hos ham), og med grevens penge havde man etableret en besætning på 400 jerseykøer, der skulle anvendes til ilægning af embryoner. Det var et stort besvær, og krævede nogle meget høje priser på slutproduktet, før der var økonomi i det. Man må huske, at det var før prostaglandinernes tid, og man måtte benytte sig af (de nu ulovlige) klemninger og andre upræcise teknikker for at synkronisere.

Men tiderne var blevet anderledes, og flere forhold gjorde, at vi i en periode havde ganske god succes i ægtransplantationsbranchen.

Den gamle lensgreve døde, og i henhold til testamentet skulle sønnen, Bendt, arve godserne, medes datteren skulle kompenseres med kontanter. Det krævede ganske dybe greb selv i Frijsenborgs lommer, fordi der skulle rejses kolde kontanter, der skulle indsættes i Overformynderiet (da børnene ikke var myndige). Det bevirkede, at der blev skovet meget hårdt i skovene i en periode, og det blev besluttet at realisere besætningen. Heldet kom os lidt til hjælp i den sag, for vi ville selvfølgelig nødtigt miste en besætning, der udgjorde 10% af omsætningen. En engelsk dyrlæge var tilfældigt på besøg på Hedegården, og lagde vejen forbi dyrehospitalet. Da han så de blåhvide mente han, at én af hans klienter godt kunne bruge sådan nogle, og en eksport kom i gang. Det forhalede salget af besætningen noget, og skabte interesse i udlandet.

En anden sag var, at mohair gederne kom på banen, og avlsdyr kunne i de første år sælges til uhørt høje priser. Kenneth og hans venner stiftede Embryodan ApS (se bilag 1), hvor dyrehospitalet var medejer og lagde faciliteter til indgrebene. I nogle år sidst i 80'erne overførte vi i tusindvis af embryoner i en industrialiseret teknik, hvor to vsper bedøvede og

intuberede gederne, to dyrlæge opererede på samlebånd, og én sorterede embryoner i laboratoriet. Rutinen blev så god, at vi ilagde et embryon hvert 12. minut dagen igennem.

Den kørende afdeling tog også rundt i landet og opererede geder, og det blev også til en enkelt tur til Norge, hvor Kenneth og Trine nåede helt op til Kirkenæs for at operere geder.

En australier fattede også interesse for de blåhvide, men omkostningerne og bøvlet ved at flytte dem down under var så store, at man anså flytning af embryoner for at være meget bedre.

Sammen med australieren og Embryodan stiftedes Embryodan International, som dels købte avlsdyr fra Frijsenborg med henblik på produktion af embryonerne, og i staldene på Frijsenborg avlsgård blev der indrettet laboratorium, kontor m. v. Kenneth var direktør for foretagnet, og udlånt på deltid fra Dyrehospitalet. I den tid, hvor der var gang i gederne, var én af medejerne i Embryodan, Ivan Asp Laursen også tilknyttet både dyrehospitalet og Embryodan International. I øvrigt var den daglige forretningsfører Henrik Christensen, der siden hen overtog sin fars gård i Futting.

Der blev produceret en del embryoner, men desværre kneb det med pengene fra Australien, og Embryodan International gik konkurs. Vi tabte vores indskud, banken ca. 1 mill. og Kenneth havde en masse bøvl og besvær.

Gedeeventyret ebbede ud i løbet af de første år i 90erne, så Kenneth med entusiasme kunne kaste sig over det nye dyr i Åbenbaringen, Sundhedsrådgivning.

Siden 1980 have vi fået vores regninger sendt ud gennem DyrLægeData, og vi var også med i opstarten af et egentligt edb system med egen computer, men pengene kom langsomt, og det blev sværere og sværere at holde styr på systemet, så vi bestemte os i 1988 for at investere 250.000 i eget edb gennem Tang Data. Vores første server var en 20MB 386 maskine, som kostede 80.000. Men på grund af, at vi selv styrede, og fik regningerne ud til tiden, fik vi i løbet af få måneder vores likviditet forbedret med netop de 250.000, så det var en god investering, men vi troede dengang at det var en éngangsinvestering, og ikke en konstant investering. Vi var dengang en af de største praksis i Tang, og deltog derfor i testningen, det gav os indflydelse, men efterhånden også for meget besvær.

I februar 1992 holdt vi et kursus sammen med nabokollegerne på dyrehospitalet omhandlende mikrobiologisk mastitisdiagnostik. Før den tid dyrkede vi ikke fra mastiterne, men baserede vores behandling på vores gode kliniske fornemmelse. Da vi kom til smørrebrødet bekendtgjorde Thomas Røddik fra Fårvang, at han agtede at ophøre med at praktisere pr. 1. april.

Næste dag havde jeg Erik Nyengaard fra Gjern i røret; han ville have et møde her og nu, og han mødte straks op i kittel og chapeau. Han meddelte, at han så to muligheder, enten ansatte han en assistent og overtog hele Røddiks praksis (de havde vagtsamarbejde) eller også slog vi Gjern og Hammel sammen og overtog Røddiks praksis. Så den måtte jeg så præsentere for Kenneth og Ottesen. Det hører med, at vi opfattede Erik Nyengaard som

værende lidt speciel, men Kenneth mente og fik med vanlige overtalelsesevner os andre overbevist om, at det var strategisk rigtige skridt at foretage sammenlægningen, og "vi klarer vel nok samarbejdet med Nyengaard i de syv år", som Kenneth sagde. Det skal straks siges, at samarbejdet med Erik Nyengaard blev en værdifuld og positiv oplevelse for os alle, og vi har senere ofte mores os over den oprindelige skepsis (som nok også var gensidig). Så pr. 1. april 1992 stiftede vi Frijsenborgegnens Dyrlæger.

I 1994 blev vi enige om et vagtsamarbejde med Hadsten (Peter Jessen og Preben) og Hinnerup praksis (Hans og Peter A), der havde haft et samarbejde i mange år, og vagtlivet blev efterhånden mere tåleligt. Antallet af besøg, især i landpraksis var faldende i vagterne, så man kunne sagtens overkomme de lidt større geografiske afstande.

Vores smådyrsarbejde tog til, og vi blev enige om at ansætte Gerda Holm, der skulle afløse Tom på landet, og især i svinepraksis.

Ny lovgivning med sundhedsrådgivning begyndte at presse sig på og der blev indledt en møderække i vagtkredsen om et mere udvidet samarbejde. En række opgaver, der var temmelig store for den enkelte praksis pressede sig på, nemlig udvikling og indkøring af sundhedsrådgivning, etablering af hestepraksis i området, og reovering og opdatering af klinikkerne i Hadsten og Hinnerup.

Vi allierede os med proceskonsulenten Torben Himmelstrup for at få hjælp til arbejdet med at gennemdiskutere emnerne og med at formulere en femårig strategi for det, der skulle blive Dyrlægegruppen Frijsenborg A/S. Det var en meget lang møderække, og vi var vist alle noget mødetrette, da vi endelig i december 1995 kunne sætte vores underskrifter på papirbunken for Dyrlægegruppen, der fra begyndelsen var ejet af Peter Andersen, Hans Petersen, Peter Jessen, Preben Mortensen, Kenneth Krogh, Erik Nyengaard og Tom Haas. Tom Haas var udpeget som den første direktør for gruppen. Niels Ottesen, der var på vej mod 65, besluttede at udtræde i forbindelse med dannelsen af Dyrlægegruppen.

Samtidig med starten startede den nye lovgivning omkring sundhedsrådgivning og medicinudlevering (som Peter og Hans meddelte ikke gjalt i Hinnerup og omegn), noget af en revolution for os. Kenneth gik med krum hals på arbejdet med at udforme de praktiske rammer omkring sundhedsrådgivningen, hvor ham blev én af foregangsmændene, og senere i samme anledning blev udnævnt til årets praktiserende dyrlæge.

Vores fysiske faciliteter var meget trange, og ingen steder havde vi mulighed for at samles eller huse den noget større administration, som der blev behov for. Derfor fik en ny kontorenhed i Hammel høj prioritet, sammen med en mindre modernisering af salgsafdelingen i forbindelse med smådyrsafdelingen, og denne tilbygning stod, efter en del genvordigheder færdig i efteråret 1996.

Arbejdet med at opbygge hestepraksis startede med at ansætte Ole Sonne i 1996. han var en rutineret kollega, der allerede havde drevet sin egen praksis i Silkeborgområdet. Der kom også nogen gang i hesteomsætningen, men samarbejdet fungerede ikke helt godt, og Ole Sonne fik et tilbud om samarbejde med Jan Nørgaard i Beder og forlod os i 1998.

Blandt ansøgerne som Oles afløser valgte vi Søren Kirchhoff til at arbejde med hestene, dels på grund af hans gode faglige baggrund, dels på grund af hans gå-på-mod.

Kenneth fik efterhånden en del arbejde udenfor huset i Landbrugets Rådgivningscenter, og Erik Nyengaard overvejede samtidig sin pensionering. Resultatet blev, at Eriks søn, Niels Nyengaard blev ansat til at arbejde med kvæg. Han medførte sin (senere) hustru, Nina, som hjalp på Hammel Dyrehospital i en periode, hvor Tom Haas også havde en del arbejde udenfor huset.

Erik Nyengaard udtrådte i 1999, men Niels bestemte sig alligevel til, at han hellere ville arbejde i Sønderjylland, hvor der var flere køer, og hvor han kunne komme til at påvirke en igangværende praksissammenlægning.

På grund af den gode udvikling i hestepraksis ansatte vi derefter Siamak Glaring, og på Kenneths opfordring indledte vi også et nært samarbejde med Erik Træholt, der dels boede på egnen, dels havde god indsigt i Sundhedsrådgivning. Det blev imidlertid ikke langvarigt, da Eriks kemi ikke passede godt til resten af firmaet.

Siamak valgte af familiemæssige grunde også at søge sydpå igen, og derfor manglede vi kompetente folk både i kvæget, og i hestene, så næste samtidig ansatte vi Peter Dahlgaard i kvæget, og Martin Austevoll i hestene. De viste sig begge som kompetente og stabile kolleger, der senere indgik som kompagnoner.

Klinikken i Hadsten, som havde været ét af vore første projekter udviklede sig ikke som håbet, og samtidig var der ikke helt gode samarbejdsrelationer i svinene, så efter lang tids overvejelse blev det besluttet at opsige samarbejdet med Gerda Holm. I stedet ansatte vi Kathrine Kirchhoff, Sørenes kone, til at forestå klinikken i Hadsten, hvilket hun gjorde med betydelig succes.

I Hinnerup blev klinikken også med tiden for trang, og ændringer af trafikforholdene gjorde, at det var på tide at finde et nyt sted for klinikken, og i 1999 (vist) kunne vi åbne det nye Hinnerup Dyrehospital på Navervej, efter en ganske betragtelig investering i ombygningen.

I 2002 syntes Tom, at han havde gjort sin borgerpligt som direktør for Dyr lægegruppen, og Peter Dahlgaard overtog hvervet.

I 2004 trak Tom sig tilbage fra praksis og fortsatte med de små slagterier, samt konsulentvirksomhed for forsikringsselskaber og generationsskifte i dyrlægepraksis. Susanne Rau blev ansat som hans afløser på Hammel Dyrehospital.

Personale

Der var ikke ikke-veterinært personale i Hammel praksis før dyrehospitalet blev bygget i 1974. Før den tid var det dyrlægernes koner, der var bagland ved telefonen og ved udsendelse af regningerne. Denne situation blev ændret sidst i '60'erne, da dyrlægecentralerne så dagens lys. Deres fremkomst betød frihed for dyrlægekonerne, når telefonpasningen blev centraliseret. I Hammel, og i alle praksis omkring os var vi medlem af Østjysk Dyrlægecentral, der boede på Dyrlandsvej i Hammel, og hvor der var rejst en stor sendemast. Der var oprindeligt vist 14 praksis tilknyttet, mange énmandspraksis, som nu længst er forsvundne. Centralen blev passet af ægteparret Knudsen. Dyrlægecentralerne gav også anledning til oprettelse af vagtsamarbejder, der var forløbere for de senere sammenlægninger i praksis, bl. a. vores egen.

Den første ansatte på Dyrehospitalet var Jette A. Petersen. Hun var ikke uddannet i noget fag, men kunne sagtens styre foretagenet. I de første år var der, som på mange dyrehospitaler en stor pensionsafdeling, hvor vi i højsæsonen havde op mod 70 hunde (den nuværende operationsstue var også burrum), så om sommeren beskæftigede vi også mange skolepiger til hundeluftning.

Jette var utilfreds med lønnen og drog videre ud i møbelindustrien. Vi ville så gerne have en uddannet veterinærsygeplejerske, som begyndte at komme på markedet i de år. Eleverne blev undervist om aftenen af Østjysk Hospitalsforening, der var et selvbestaltet kartel af dyrehospitaler i Østjylland. Selvom vi havde et anstrengt forhold til især Hans Breth Hansen på Østjysk Dyrehospital, lykkedes det os at komme med i ordningen, så vi kunne undervise elever.

Vores første fuldt uddannede veterinærsygeplejerske var Hanne Jespersen, som kom til os som tredjeårselev fra Østjysk Dyrehospital. Dem vi gennem tiden nogle stykker af, fordi personaleledelsen på Østjysk Dyrehospital ikke var så fin endda. En senere elev var Malene Bruun (nu Hedensted), pigen med den smukke håndskrift, og som kørte på motorcykel. Fra Østjysk kom også Pia Clemmensen (nu Ringe Dyrehospital), en fantastisk medarbejder, der ikke et skridt uden noget i hænderne. Hun er siden blevet Årets Vsp. Helle Wulff (nu Chemvet) kom til os fra Hillerød Dyrehospital. Alle disse elever fungerede under Hanne Jespersens overherredømme, og de måtte ofte ud for at tude lidt, når hun var for hård ved dem. Hanne flyttede senere til Sydvestjylland, og er vist blevet boghandler)

Nogle år før dannelsen af Dyrlægegruppen blev den nuværende uddannelse af veterinærsygeplejersker etableret, og vores første elev på den nye uddannelse var Trine Møller Nielsen (nu Bengtsson). Trine var en fantastisk pige og gjorde sit til at sætte fut i undervisningen på skolen, som dengang lå i Vinding ved Vejle. I en grad så vi fik mange påtaler på hende. Men hun var dygtig og klarede sig godt igennem, og havde den helt specielle lærdom med gedeægtransplantation, der fyldte meget i de dage. Trine og Pia kunne ligne fjerbolde, når der rigtig var gang i den. Trine var imidlertid allergisk overfor dyr i nogen grad, og kom senere til Intervet, hvor hun var konsulent i Sverige, og endnu senere blev hun storvildtjægere og arrangerer trofæture til Sydafrika.

Vores anden elev på uddannelsen var Mette Gloggengjesser, årets bedste i sin årgang, og som trak et fantastisk læs under sammenlægning og ombygning, hvor Helle Vinkler havde lidt barsel. Hun fortsatte i Dyr lægegruppen efter uddannelse som en overordentlig dygtig, pålidelig og loyal medarbejder.

Efter hende blev Karina Bonde Jensen uddannet, og er også blevet i Gruppen, senere Berit Thuesen og Tina Jensen, der også har været længe hos Dyr lægegruppen, og den seneste elev var Helene Jensen (nu Aalborg Dyrehospital). Bettina Olesen kom til os som færdiguddannet, som ofte før fra Østjydske Dyrehospital. På grund af tidmangel har Dyr lægegruppen derefter smuttet udenom uddannelsesforpligtelsen.

Et specielt lille kapitel i personalebogen var før vi rigtig fik gang i veterinær sygeplejerskene, idet vi en overgang beskæftigede nogle unge studenter, der gerne ville samle point til at komme på dyr lægeuddannelsen.

Den første af disse var Estrid Madsen (83-84)(af Harlou kaldet "Den lille Røde"), men af os alle højt værdsat for sin energi og sit gode humør. Estrid fandt sin kæreste i Voldby og kom til at hedde Hasager. Hun blev senere en kendt og agtet kollega, og praktiserer nu i Skanderborg. En anden var hendes afløser, Henriette Bech Møller (84-85), som også blev dyr læge, og nu er ansat i fødevareregionen i Herning.

Nov 2007/ tom haas

Efterfølgende har Kenneth Krogh forladt firmaet til fordel for en stilling som Chefdyr læge hos LVK, Peter Dahlgaard er flyttet til en ren kvægpraksis i Ans, Preben Mortensen, der var svinedyr læge er blevet medicinaldyr læge, både kvægpraksis og svinepraksis er solgt fra, så man nu kun behandler smådyr og heste. Martin Austevoll er gået over i medicinbranchen, Peter Andersen og Hans Petersen, Hinnerup er gået på pension, og Susanne Rau, der afløste mig er flyttet til et andet dyrehospital.

I branchen som helhed er der sket en øget specialisering, så de bredt funderede praksis som Frijsenborg har gjort sig smallere og specialiseret sig.

Der er kommet kapitalfonde på banen, som har erhvervet en lang række store dyrehospitaler, først i Sverige og Norge, senere her i Danmark, hvor 2 kæder er på banen, Anicura og Evidentia.

Bilag 1

Dele af historien om Dyrlægegruppen Frijsenborg:

Ca 1900	Dyrlæge N. J. Jørgensen etablerer praksis i Hammel
Apr. 1932	Dyrlæge A. E Madsen overtager praksis
Dec 1945	S. W. Harlou etablerer praksis i Hammel
Maj 1953	S. P. Kristensen, senere Låsby bliver assistent hos Madsen til 1. marts 1958
Marts 1958	A. Kurstein Jensen bliver assistent hos Madsen til august 1959. går herefter i kødkontrollen
Sept 1959	Niels Ottesen bliver assistent hos Madsen
Feb 1964	Niels Ottesen overtager Madsens praksis (og datteren)
1966-1968	Mogens Peter Andreassen assistent hos Ottesen, senere KVL mv
Jan 1971	Kompagniskab med S. W. Harlou
1971-1973	Dyrlæge Vagn Hartvig assistent
1974	Hammel Dyrehospital bygget
1973-1978	Jørgen Hjortkær Kjeldsen assistent
1979	Tom Haas assistent
1980	Tom Haas kompagnon
Apr 1981	Overtaget dele af dyrlæge A. F. Johansens praksis i Farre
1983-1984	Jørgen Grymer, senere Galten assistent
Jan 1985	Kenneth Krogh assistent
Maj 1986	Kenneth Krogh optages som kompagnon, S. W. Harlou udtræder
1987	Embryodan etableret
1989-1992	Ivan Asp Laursen som assistent (sammen med Embryodan arbejdet)
Apr 1992	Hammel Dyrehospital og Gjern praksis sammenlægges som Frijsenborgegnens Dyrlæger og i kompagniskab med Erik Nyengaard
1995-2001	Gerda Holm assistent
Jan 1996	Dyrlægegruppen Frijsenborg etableres af Hinnerup Dyreklinik, Hadsten Dyreklinik og Frijsenborgegnens Dyrlæger med ejerne: Hans Petersen, Peter Andersen, Preben Mortensen, Peter Jessen, Kenneth Krogh, Erik Nyengaard og Tom Haas (som direktør). Niels Ottesen udtræder
1996-1998	Ole Sonne assistent
Juni 1997	Peter Jessen udtræder
Apr 1999	Søren Kirchhoff assistent
1999-2000	Niels Nyengaard assistent
Okt 1999	Erik Nyengaard udtræder
1999-2000	Nina Nyengaard assistent
Okt 99-apr00	Janne Døssing vikar
1999	Siamak Glaring assistent
1999	Erik Træholt associeret i kvægsektoren
2000	Peter Dahlgaard og Martin Austevoll assistenter
2000	Søren Kirchhoff optages som medejer
2001	Peter Dahlgaard og Martin Austevoll optages som medejere
2001	Kathrine Kirchhoff ansættes som assistent
Dec 2002	Peter Dahlgaard afløser Tom Haas som direktør
Juni 2004	Susanne Rau ansættes som assistent
Aug 2004	Tom Haas udtræder

Embryodan

Hammel Dyrehospital (Kenneth Krogh), Ivan Asp laursen, Muse-Frederik, Peter Holm og Birgit Agner Petersen